

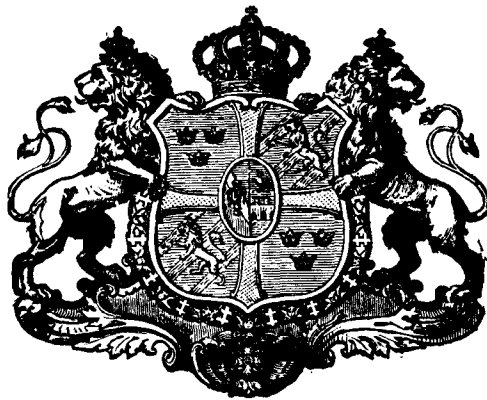
BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

N) JORDBRUK OCH BOSKAPSSKÖTSEL.

SAMMANDRAG AF
KUNGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAFVANDES
ÅRSVÄXTBERÄTTELSE

FÖR ÅR
1878.
(ÅRGÅNG 5.)

UTARBETADT I STATISTISKA CENTRAL-BYRÅN.

(POUR LE RÉSUMÉ EN FRANÇAIS VOIR PAGE 13.)

STOCKHOLM, 1878.
KUNGL. BOKTRYCKERIET,
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

Bidrag till Sveriges officiella statistik. N, Jordbruk och boskapsskötsel. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1867-1912.

I denna serie utkom följande delserier:

1867-1912: Hushållningssällskapens berättelser för år ... / jämte sammandrag, utarb. af Statistiska centralbyrån. – Täckningsår: 1865-1911 = 1-47 och

1874-1910: Sammandrag av Kungl. Maj:ts befallningshavandes årsväxtberättelser för åren ... / utarb. av Statistiska centralbyrån. – Täckningsår: 1874-1910 = Årg. 1-37. – Utbruten ur Sammandraget i Hushållningssällskapens årsberättelser.

Föregångare:

Kongl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

I femårsberättelserna finns länsvisa statistiska uppgifter om jordbruk och boskapsskötsel.

Efterföljare:

Jordbruk och boskapsskötsel / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1916-1964. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1913-1963.

Årsväxten / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1912-1963. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1962.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. 2, Väderlek, lantmäteri, jordbruk, skogsbruk, fiske t.o.m. år 1955. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1959.

S. 23: Tab. D 10. Hemman och hemmansdelar i södra och mellersta Sverige efter mantal 1750-1900. Se Diagram Fig. 8.

S. 23-25: Tab. D. 11. Hemman och hemmansdelar i södra och mellersta Sverige efter mantal länsvis 1750-1900.

S. 26: Tab. D 12. Brukningsenheter inom olika storleksgrupper 1885-1910. Se Diagram Fig 9.

S. 33: Tab. E 1. Nyodlingar i hektar 1871-1955.

S. 33: Tab. E 2. Areal av olika ägoslag 1800-1920.

S. 36-38: Tab. E 5. Åkerjordens användning: areal använd för spannmål i 1 000 ha 1865-1955. Se Diagram Fig. 6.

S. 38-40: Tab. E 6. Åkerjordens användning: areal använd för andra växtslag än spannmål i 1 000 ha 1865-1955. Se Diagram Fig. 13.

S. 41: Tab. E 7. Åkerjordens användning 1866-1955: relativ fördelning, %.

S. 44: Tab. E 12. Allmän skördesiffra 1786-1955.

S. 45: Tab. E 13. Utsåde i ton 1802-1820.

S. 45: Tab. E 14. Utsåde i ton 1818-1860.

S. 46: Tab. E 15. Utsåde i ton 1865-1955.

S. 46: Tab. E 16. Skörd i 1 000-tal ton 1802-1820. Se Diagram Fig. 15.

S. 47: Tab. E 17. Skörd i 1 000-tal ton 1818-1860. Se Diagram Fig. 16 och 17.

S. 47-49: Tab. E 18. Skörd av spannmål i 1 000-tal ton 1860-1955. Se Diagram Fig. 16.

S. 50-52: Tab. E 19. Skörd av potatis, rotfrukter, hö och halm i 1 000-tal ton 1866-1955. Se Diagram Fig. 17.

S. 59: Tab. E 27. Skörd i miljoner skördeenheter 1866-1955.

S. 59: Tab. E 28. Skörd i skördeenheter per ha 1866-1955.

S. 60: Tab. E 29. Skörd per ha av vissa växtslag i deciton 1866-1955.

S. 61: Tab. E 31. Husdjur 1805-1820: översikt. Se Diagram Fig. 18 och 19.

S. 61: Tab. E 32. Husdjur 1818-1860. Se Diagram Fig. 18.

S. 62: Tab. E 33. Husdjur 1861-1911. Se Diagram Fig. 18.

S. 63: Tab. E 34. Husdjur 1913-1955. Se Diagram Fig. 18.

S. 67: Tab. E 38. Hästar och kor länsvis 1850-1955: index (1870 = 100).

S. 70: Tab. E 41. Nötkreatursenheter 1871-1955.

S. 70: Tab. E 42. Den vegetabiliska och animaliska produktionen 1871-1955.

S. 71: Tab. E 43. Den animaliska produktionen i 1 000 ton 1871-1913. Se Diagram Fig. 21 och 22.

S. 73: Tab. E 47. Renar 1865-1955.

S. 77: Tab. E 55. Hushållningssällskapen 1882-1955: översikt.

BISOS N digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) med stöd från Riksbankens Jubileumsfond, 2009.

Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

N) JORDBRUK OCH BOSKAPSSKÖTSEL.

SAMMANDRAG AF
KUNGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAFVANDES
ÅRSVÄXTBERÄTTELSE

FÖR ÅR
1878.
(ÅRGÅNG 5.)

UTARBETADT I STATISTISKA CENTRAL-BYRÅN.

(POUR LE RÉSUMÉ EN FRANÇAIS VOIR PAGE 13.)

STOCKHOLM, 1878.
KUNGL. BOKTRYCKERIET,
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

INNEHÅLL.

	Sid.
Underdånig berättelse	3-12.
I. Sammandrag af Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes omdömen om skörden 1878.....	4.
Sammandrag af Länsstyrelsernas omdömen om 1878 års skörd	6.
II. Quantitativ beräkning af uppgifterna om 1878 års skörd.....	7.
Tab. Litt. A. Jemförelse mellan 1878 års och 1874-77 årens grödor, bestämda efter skördade korntal af olika växtslag.....	9.
Tab. Litt. B. Uppgifven vigt å sädesslagen i svenska skålpund per kubikfot, år 1878.....	11.
Résumé	13.
Tabellbilaga	14-16.
Tab. N:o 1. Sammandrag af Kronolänsmännens rapporter om skörden år 1878.....	14.
Tab. N:o 2. Beräknad skörd af säd och potatis år 1878.....	16.

STORMÄGTIGSTE, ALLERNÅDIGSTE KONUNG!

Jemlikt Eders Kungl. Maj:ts Nådiga bref den 5 Juni 1874 har Statistiska Centralbyrån omedelbart efter inbergandet af 1874, 1875, 1876 och 1877 års grödor om dessa afgifvit särskilda redogörelser. Dessa berättelser hafva innehållit såväl Länsstyrelsernas meddelade allmänna omdömen om årsväxten under nämnda år i de olika länen jemte Centralbyråns sammanfattning deraf för hela riket, som ock byråns beräkningar öfver den skördade mängden af de vigtigaste sädessla-

gen, grundande sig dessa beräkningar på dels särskildt afgifna rapporter från rikets samtlige kronolänsmän om det skördade korntalet i hvarje distrikt, dels den genom Hushållningssällskapen vunna kännedomen om de olika växtslagens utsädesmängd.

Likartad redogörelse, den femte i ordningen af detta slag, utbeder sig Statistiska Centralbyrån att härmed få underdånigst afgifva för innevarande år 1878.

I.

Sammandrag af Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes omdömen om skörden 1878.

I den vanliga länsordningen meddelas ur dessa omdömen följande utdrag¹⁾, nemligen:

för *Stockholms län* (ink. till Stat. C.-B. d. 7 Nov. 1878):

»att äringen med särskild hänsyn till den goda höskörden kan anses hafva utfallit *öfver medelmåttan*»;

för *Uppsala län* (ink. d. 1 Nov.):

»att skörden i Uppsala län innevarande år i sin helhet bedömd blifvit *god*»;

för *Södermanlands län* (ink. d. 2 Nov.):

»att afkastningen af höstsädet, råg och hvete, är medelmåttig, af korn, hafre, blandsäd, ärter, bönor, vicker och rotfrukter förutom potatis något öfver medelmåttan, af potatis, som till stor del är angripen af torröta, under medelmåttan, och af spånadsväxter, hvilka obetydligt odlas, medelmåttig; att höskörden och halmafkastningen är ymnig; äfvensom att skörden, i allmänhet bedömd, utfallit *något öfver medelmåttan*»;

för *Östergötlands län* (ink. d. 4 Nov.):

»att höstsäden af råg och hvete lemnat afkastning *öfver medelmåttan*; att af såväl korn, hafre, blandkorn som ärter skörden varit *god*; att potatis och andra rotfrukter äfven kunna anses hafva afkastat *icke obetydligt öfver medelmåttan*, samt att både höskörden på såväl naturliga ångar som vallar varit ovanligt rik och sädeshalmen synnerligen frodig, så att för kreaturens utfodring *ymnig* tillgång förefinnes;

hvidan och då jemväl bergningsvädret varit gynnsamt, så att äfven med afseende på beskaffenheten af det inbergade intet är att anmärka, skörden i sin helhet kan anses *mycket god*»;

för *Jönköpings län* (ink. d. 29 Okt.):

»att med fast afseende å de särskilda uppgifterna om korntalet inom hvarje länsmansdistrikt, Kungl. Maj:ts Befallningshafvande anser skörden, hvad angår *spanmål* och *potatis*, kunna betecknas såsom *öfver medelmåttan*, — varande potatisen, som på åtskilliga ställen lidit någon skada af torröta och frost, af i allmänhet god beskaffenhet, — samt att *höskörden* både å odlad jord och å naturliga ångar, äfvensom *halmafkastningen*, så väl höstsädes- som vårsädes-, kan betecknas såsom *god*; varande grödan i allmänhet väl inbergad»;

för *Kronobergs län* (ink. d. 2 Nov.):

»att grödan blifvit *öfver medelmåttig*»;

för *Kalmar län* (ink. d. 31 Okt.):

»Ehuru höstsäden sistlidet år af stark nederbörd försenades, och torr väderlek var rådande under stor del af innevarande års vår, har likväl skörden till följd af gynsamma förhållanden i öfrigt utfallit fördelaktigare än under de senast förflutna åren. I sin helhet kan skörden anses hafva varit till myckenheten *mer än medelmåttig* och i fråga om beskaffenheten *god*. Potatisen har dock flestades inom länet visat sig vara angripen af röta»;

¹⁾ Här intagna utdrag ur Länsstyrelsernas allmänna omdömen jemte de hufvudsakliga resultaten af beräkningarna äro, i den mån de hunnit verkställas, genom Post- och Inrikes Tidningar till allmänhetens kännedom redan meddelade.

för *Gotlands län* (ink. d. 26 Okt.):

»Den under sistlidet års höst otjenliga väderleken föranledde, att höstsädet i allmänhet blef både sent och illa utlagdt i jorden. Höstsädesbrodden var derföre svag. Detta vållade att, ehuru väderleken under vår och sommar detta år varit särdeles gynsam, höstsäden ändock icke förmått lemna så god afkastning som vårsäden. Säden mognade långsamt under tjenlig temperatur, och sädesskörden pågick i allmänhet emellan medlet af Augusti och medlet af September. Bergningsvädret var särdeles godt. Äfven rotfrukterna äro i allmänhet skördade, utom morötter och rofvor, som vanligen ej skördas förr än i sista dagarne af Oktober eller början af November. Grödan kan derföre anses vara väl inbergad.

Enligt hvad de från de olika länsmansdistrikten inkomna uppgifter utvisa, finner Kungl. Maj:ts Befallningshafvande sig böra angående skörden inom länet antaga:

att hvetet lemnat medelmåttig skörd;

att rågen äfven gifvit medelmåttig afkastning;

att korn, hafre, blandsäd och ärter lemnat en ymnig skörd;

att bönor, vicker, bohvete och raps, som dock föga odlas, lemnat medelmåttig skörd;

att potatis lemnat en afkastning betydligt under medelmåttan och mångenstädes jemväl varit af torröta angripen, men öfriga rotfrukter, hvilka dock föga odlas utom på de större jordbruket, gifvit en afkastning något öfver medelmåttan;

att lin och hampa, som endast i vissa delar af länet till hushöfvet odlas, lemnat medelmåttig afkastning;

att höskörden på odlad jord varit god och å naturliga ångar något öfver medelmåttan;

att halmtillgången blifvit mycket god;

att sädestillgången betydligt öferskjuter länets behof, så att särdeles hvete och korn blifva föremål för afsalu utom länet; samt att säd och foder är af särdeles god beskaffenhet och fodertillgången mera än tillräcklig för länets behof.

Kungl. Maj:ts Befallningshafvande anser sig derföre kunna om innevarande års skörd meddela det allmänna omdöme, att skörden i sin helhet blifvit *god*»;

för *Blekinge län* (ink. d. 17 Okt.):

»att skörden i sin helhet inom Blekinge län utfallit *öfver medelmåttan*»;

för *Kristianstads län* (ink. d. 9 Nov.):

»Enär af kronolänsmännens rapporter om innevarande års skörd framgår, att *sädesskörden* i 1 distrikt varit ymnig, i 5 distrikt god, i 9 distrikt tillräcklig för ortens behof äfvensom lemnande öfersko till afsalu, och i 8 distrikt i allmänhet tillräcklig för ortens behof; samt att *fodertillgången* varit i 5 distrikt god och i 18 distrikt tillräcklig för ortens behof; så anser sig Landshöfdinge-Embetet kunna afgifva det omdöme om årets skörd inom länet, att den varit *god*»;

för *Malmöhus län* (ink. d. 28 Okt.):

»att skörden kan anses *fullt medelmåttig*»;

för *Hallands län* (ink. d. 21 Okt.):

»att skörden kan anses hafva utfallit *öfver medelmåttan*»;

för *Göteborgs och Bohus län* (ink. d. 31 Okt.):

»Väderleksförhållandena under vår, sommar och höst hafva för jordbruket varit gynsammare än under flere föregående år, och har detsamma i följd häraf ock lemnat ett i det hela särdeles gynnsamt

resultat, så till säd som rotfrukter och särdeles foder, hö och halm, hvadan, oaktadt potatisen nu, liksom under de föregående åren, flerstädes finnes angripen af torröta, skörden i det hela taget måste anses hafva varit *god* och utöfver länets behof lemna betydliga kvantiteter till afsalu»;

för *Elfsborgs län* (ink. d. 12 Nov.):

»att höstsädet, bestående egentligen af råg och i ringa mån hvete, lemnat en skörd något öfver medelmåttan, af god beskaffenhet; att vårsädet, som egentligen utgöres af hafre och i vissa orter något korn och ärter, gifvit öfver medelmåttan och af god beskaffenhet;

att potatisen, som i början af sommaren led af torka och under hösten i vissa orter af öfverdrifvet regn, i allmänhet är småväxt och flerstädes angripen af torröta, men å sandig jordmån af god beskaffenhet, och lemnat en skörd under medelmåttan;

att höafkastningen, likasom halmtillgången, varit ymnig, samt i allmänhet blifvit väl bergad;

och torde således kunna antagas, att årets skörd i sin helhet utfallit *öfver medelmåttan*»;

för *Skaraborgs län* (ink. d. 31 Okt.):

»att skörden af såväl höst- som vårsäd varit *ovanligt god* både till mängd och beskaffenhet, lemnande betydligt öfverskott till försäljning utöfver länsbehovet;

att höafkastningen, i allmänhet *riklig* och utan undantag välbergad, bör med klok hushållning tillåta ej ringa besparing för nästkommande år, helst tillgången på halm jemväl är god; samt

att potatisen, i allmänhet fri från skada, kan anses gifva *mera än medelmåttig* och öfriga rotfrukter, der sådana odlas, *fullt medelmåttig* skörd; i följd af hvilket allt, och då höstfalten, under gynsamma väderleksförhållanden besädda, mestadels äro klädda i jemn och vacker grönska samt klöfvervallarne hafva ett lofvande utseende, året 1878 bör kunna inregistreras såsom för jordbruket inom länet särdeles förmånligt.

Af odlade åkerväxter hafva endast ärterne gifvit mindre god äring, på några orter gränsande till missväxt, men detta säde ingår lyckligtvis icke såsom väsendtligen bestämmande vid uppskattningen af grödan i dess helhet»;

för *Vermlands län* (ink. d. 4 Nov.):

»att skörden af såväl säd som potatis och stråfoder har utfallit *öfver medelmåttan* och är med undantag af en del potatis af god beskaffenhet»;

för *Örebro län* (ink. d. 28 Okt.):

»att afkastningen af hvete och råg är fullt medelmåttig, och af öfriga sädesslag och rotfrukter god samt höfångsten god och på många ställen ymnig, så att årets skörd, i allmänhet bedömd, torde kunna anses *god*»;

för *Vestmanlands län* (ink. d. 30 Okt.):

»att skörden anses vara *god*, särdeles med afseende på den rikliga fodertillgången»;

för *Kopparbergs län* (ink. d. 1 Nov.):

»att höstsädet, bestående hufvudsakligen af råg och i länets sydligare delar till någon ringa mån äfven af hvete, lemnat en skörd *något öfver medelmåttan* och af god beskaffenhet;

att vårsädet, hvaraf för det mesta odlas hafre, men äfven flere slag af blandsäd och i vissa socknar korn äfvensom ärter, gifvit i allmänhet *något öfver medelmåttan* af god beskaffenhet;

att af *potatis* skörden utfallit *fullt medelmåttig* med undantag på de ställen i Vesterdals fögderi, der den skadades af frost den 24—25 Juli och der den lemnat mycket dålig äring;

att *höafkastningen* varit i allmänhet *fullt medelmåttig* och på vissa trakter ymnig samt *halmtillgången* af såväl höst- som vårsädet *god* och välbergad.

Med afseende å hvad sålunda förekommit och hvad kronofogdarne i anledning af länsmännens uppgifter yttrat, kan såsom allmänt omdöme om innevarande års skörd antagas, att den utfallit *öfver medelmåttan*»;

för *Gefleborgs län* (ink. d. 16 Okt.):

»att årsskörden inom länet kan anses *god*»;

för *Vesternorrlands län* (ink. d. 29 Okt.):

»att innevarande års skörd inom Vesternorrlands län utfallit *öfver medelmåttan*»;

för *Jemtlands län* (ink. d. 18 Nov.):

»att ehuru sädesskörden till myckenheten utfallit något under medelbeloppet, densamma dock på grund af dess goda beskaffenhet kan såsom *medelmåttig* uppskattas samt att äfven höskörden, om än inom några delar af länet knapp, dock öfver hufvud taget bör såsom medelgod betraktas»;

för *Vesterbottens län* (ink. d. 22 Okt.):

»Under sistlidne års höst var väderleken ovanligt blid och regnig. Först mot slutet af November tillfrös jorden, och som under vintern mycket ringa snö föll, nedträngde kälen djupt i jorden. Snösmältningen försiggick i allmänhet i medlet af April månad, och en särdeles vacker väderlek i slutet af sistnämnde och i början af Maj månad hade till följd, att vårbruket kunde i god tid påbörjas och till hufvudsakligaste delen verkställas i senare hälften af Maj månad.

Med Juni månad inträdde en med regn och värme omvexlande, för vegetationen gynsam väderlek, som varade till början af Juli, då kylig luft inträffade. Nätterna emot den 25, 26 och 27 Juli egde rätt skarp frost rum, som här och der åstadkom skada å den växande sädes- och potatisgrödan; dock var denna skada af mindre omfattning, enär den visade sig endast å de mest frostländiga ställena, och har derföre icke heller i någon väsendtlig mån inverkat på resultatet af skörden i sin helhet.

En större skada förorsakade deremot dels den starka torkan under senare delen af Juli månad, hvilken vållade brådmognad af säden, och dels den skräck, som nattfrosterne in jagade och kom mången att berga omogen säd.

Höbergningen, som i år började något tidigare än vanligt, har gynnats af mycket tjeuligt väder; hvadan ock allt foder kunnat inbergas mycket godt.

Skörden af sädesväxter anses hafva blifvit *medelmåttig* samt fullt tillräcklig för den jordbrukande befolkningens eget behof; men såsom vanligt måste hvad derutöfver erfordras fyllas genom import från andra orter.

Höskörden har utfallit *medelmåttig* å det nedre landet, men anses blifva *knapp* uti åtskilliga delar af Lappmarken; öfverallt inom länet är den dock af god beskaffenhet»;

för *Norrbottnens län* (ink. d. 31 Okt.):

»Efter en ovanligt mild vinter, hvarigenom ingen käle bildades uti jorden, började snösmältningen i medlet af April och fortfor under varm väderlek, så att åkerbruket kunde börja tidigt och sådden

försiggå i senare hälften af Maj. Värme förenad med nederbörd fortfor derefter till midsommaren, men då inträdde torka med kylig luft och bläst. Torkan varade ända till medlet af Augusti och frost föll på vissa ställen inom länet i slutet af Juli. Varmare väderlek och någon nederbörd har under den sista delen af växttiden varit rådande.

Foderväxterna utbildades hastigt under försommaren, men torkan och blåsten, parad med den kyliga väderleken under den egentliga växttiden, gjorde att de afstannade i sin utveckling, hvarigenom afkastningen blifvit från väl häfdad mark medelmåttig och från mindre väl häfdad samt från naturliga ängar under medelmåttan.

Stråväxterna hafva, om man undantager vissa mera frostländta ställen i nedre landet och de norra lappmarkerna, der de blifvit skadade af frost, visserligen på högländt och sandig mark lidit något af torkan, men i allmänhet skördats fullmogna samt af synnerligt god och vigtig beskaffenhet.

Potatis, den rotfrukt som egentligen odlas i länet, har lidit af kylan i Juli, då blasten på flere ställen affrös, och af torkan, så att afkastningen blifvit under medelmåttan, men dock af mycket god beskaffenhet.

Bergningsvädret har varit särdeles fördelaktigt både för hö och säd.

På grund häraf anser Länsstyrelsen, att årets skörd utfallit *fullt medelmåttig*.

Skörden af spanmål är fullt tillräcklig för den jordbrukande befolkningens behof och lemna äfven någon tillgång till afsalu.

Höskörden är jemförlig med förlidet års, hvadan någon nämnvärd nedslagning af kreatur icke nu varder nödvändig.»

Sammanfattas ofvan meddelade omdömen i hvad de gälla skörden i sin *helhet* inom hvarje län, erhålles följande

Sammandrag af Länsstyrelsernas omdömen om 1878 års skörd.

Stockholms	län	öfver medelmåttan.
Uppsala	»	god.
Södermanlands	»	något öfver medelmåttan.
Östergötlands	»	mycket god.
Jönköpings	»	nära god ¹⁾ .
Kronobergs	»	öfver medelmåttan.
Kalmar	»	mer än medelmåttig.
Gotlands	»	god.
Blekinge	»	öfver medelmåttan.
Kristianstads	»	god.
Malmöhus	»	fullt medelmåttig.
Hallands	»	öfver medelmåttan.
Göteborgs och Bohus	»	god.
Elfsborgs	»	öfver medelmåttan.
Skaraborgs	»	ovanligt god ¹⁾ .
Vermlands	»	öfver medelmåttan.
Örebro	»	god.
Vestmanlands	»	god.

¹⁾ Jfr ordalydelsen i ofvanstående utdrag ur länsredogörelsen.

Kopparbergs	län	öfver medelmåttan.
Gefleborgs	»	god.
Vesternorrlands	»	öfver medelmåttan.
Jemtlands	»	medelmåttig.
Vesterbottens	»	medelmåttig.
Norrbottens	»	fullt medelmåttig.
Hela riket		nära god.

Med bibehållande af den värdeskala som i första årgången af detta slags berättelser finnes angifven, har 1878 års skörd utfallit enligt förestående sammandrag sålunda: mycket eller ovanligt god i 2 län med 16 % af rikets utsäde god i 7 » » 26 % » » » nära god i 1 » » 6 % » » » öfver medelmåttan, mer än medelmåttig, något öfver medelmåttan, fullt medelmåttig i 12 » » 50 % » » » medelmåttig i 2 » » 2 % » » ».

Omdömena hålla sig sålunda omkring uttrycket »god» (i 10 län med 48 % af rikets utsäde) och omkring »öfver medelmåttan» (i 12 län med 50 % af rikets utsäde) samt utfalla för endast 2 län med blott: »medelmåttig». Vexlande sålunda i de flesta länen mellan »god» och »öfver medelmåttan», synes totalomdömet för hela riket kunna sammanfattas till: »nära god».

Samma uttryck erhålles ock genom begagnande af den i årsväxtberättelsen för 1874 angifna värdeskalan, då såsom uttryck för hela skörden relativa talet 7,5 framgår, motsvarande just detta tal slutomdömet: *nära god*.

Betydelsen af detta nu funna relativa totalvärde 7,5 för 1878 års skörd torde bäst framgå ur följande jemförelse med förutgångna år:

Skörd år	Relativt värde	Motsvarande allmänt omdöme.
1878	7,5	nära god.
1877	5,4	nära medelmåttig.
1876	5,9	nästän medelmåttig.
1875	7,0	öfver medelmåttan.
1874	5,4	nära medelmåttig.
1873	6,7	mer än fullt medelmåttig.
1872	6,4	fullt medelmåttig.
1871	7,1	öfver medelmåttan.
1870	7,4	nära god.
1869	7,2	mer än öfver medelmåttan.
1868	4,9	knappt under medelmåttan.
1867	5,2	under medelmåttan.
1866	6,1	medelmåttig.
1865	5,4	nära medelmåttig.

Enligt denna öfversigt skulle af närmast föregående 13 år intet utom måhända året 1870 vara jemförligt med året

1878, men synes det innevarande vilja öfverträffa äfven året 1870, och man får gå tillbaka allt till 1832, innan man finner en skörd, som enligt det fälda totalomdömet skulle hafva varit bättre. Härvid lär man väl dock ej få förbise, att en gröda, som för snart 50 år tillbaka ansågs hafva utfallit »god», antagligen icke är jmförlig med en nutida »nära god» skörd, åtminstone hvad den inbergade qvantiteten beträffar. Under sådana förhållanden vill det synas, som om vårt fädernesland detta år välsignats med en sådan gröda, att dess make hos oss svårligen torde kunna uppvisas.

Oaktadt de faktorer, som inverka på såväl *sädesexport* som import, äro alltför många, att man å förhand skulle med någon tillförsigt kunna inlåta sig på en bestämd kalkyl i detta hänseende, har det likväl i föregående årsväxtberättelser ansetts icke sakna sin praktiska betydelse att åtminstone gifva en häntydan i denna riktning, och att på samma gång pröfva tillförlitligheten af de funna relativa värdena. I sådant syfte hänvisas till nedanstående tabellariska öfversigt, i hvilken exportöfverskottet är antaget vara det quantum af hvarje skördeårs sädesproduktion, som under loppet af näst efterföljande Oktober—September månader blifvit utfördt utöfver beloppet af det införda, och hvarvid uppmärksamheten torde isynnerhet riktas derpå, hurusom de båda här efterföljande talserierna genom höjning eller sänkning från det ena året till det andra ganska troget följa hvarandra, nemligen sålunda:

	af 1877 års skörd med rel.-värdet	Exportöfverskottet i kubikfot.
	5,4	1,860,000. (omkring)
» 1876	» 5,9	5,896,535.
» 1875	» 7,0	21,582,420.
» 1874	» 5,4	1,605,908.
» 1873	» 6,7	12,485,300.
» 1872	» 6,4	10,135,660.
» 1871	» 7,1	20,755,690.
» 1870	» 7,4	22,633,430.
» 1869	» 7,2	16,477,640.
» 1868	» 4,9 (importöfversk.)	— 748,377.
» 1867	» 5,2	1,636,186.
» 1866	» 6,1	12,656,813.
» 1865	» 5,4	8,099,790.

När i föregående årsväxtberättelse den då nyss inbergade grödan, att döma efter de relativa talvärdena, ansågs hafva utfallit lika med 1874 års skörd, så har detta nu vunnit en ytterligare bekräftelse genom sädesexportsiffrorna. I hvad förhållande deremot exporten kommer att ställa sig till 1878 års relativa värde (7,5), kan först inom ett år afgöras, dock torde intilldess de för åren 1870 och 1875 här ofvan meddelade talen få anses i sig innebära en häntydan om de qvantiteter som man möjligen kan hafva att vänta.

II.

Quantitativ beräkning af uppgifterna om 1878 års skörd.

De för denna beräkning nödiga tvenne faktorerna, utsädesmängden och skördade korntalet, hafva för detta år erhållits på samma sätt som under de fyra föregående åren.

Utsädesmängden är nemligen af Hushållningssällskapen angifven för hela riket senast år 1876, och har denna antagits vara densamma äfven för nu innevarande år, likväl med följande korrektioner. Enligt hvad nämnda berättelser angifva, har nemligen tillökningen (+) eller minskningen (—) under senaste fem åren i de olika växtlagen i hela riket varit sådan som följande tabell utvisar.

Förändringar i utsädesmängderna.

	Från 1871 till 1872.	Från 1872 till 1873.	Från 1873 till 1874.	Från 1874 till 1875.	Från 1875 till 1876.
	%	%	%	%	%
Hvete, höst-.....	+ 3,21	+ 5,65	+ 4,47	+ 2,66	— 0,12
» vår-.....	+ 5,50	+ 26,32	— 4,91	— 1,05	— 7,07
Råg, höst-.....	— 0,62	+ 0,68	— 0,76	+ 0,90	+ 1,37
» vår-.....	— 6,25	— 16,01	— 5,59	+ 3,88	— 3,21
Korn.....	+ 0,08	+ 0,34	+ 2,28	+ 0,80	— 2,58
Hafre.....	+ 1,88	+ 3,28	+ 0,37	+ 3,64	+ 1,61
Blandsäd.....	+ 1,98	— 1,27	+ 2,98	— 0,72	+ 0,54
Ärter.....	+ 1,55	— 1,07	— 0,24	— 0,36	+ 2,62
Bönor.....	+ 0,17	+ 8,22	— 2,47	+ 2,37	— 7,62
Vicker.....	+ 3,13	+ 11,70	— 0,70	+ 3,68	+ 1,49
Bohete.....	— 6,65	— 18,90	— 48,48	+ 195,74	— 62,67
Raps.....	?	— 49,14	— 22,03	+ 189,13	— 69,10
Potatis.....	+ 0,48	+ 0,98	+ 2,80	+ 0,68	+ 1,20

Denna tabellariska öfversigt visar, att den tillväxt i utsädesmängden af hvetet, som fortgått under en följd af år, har under senare tider varit i aftagande ända tills den slutat med en minskning. Ungefär enahanda är förhållandet med kornet. Alla öfriga växtslag, med undantag af hafre och potatis, visa sig deremot mycket vacklande, så att man ena året finner en tillväxt och ett annat år ett tillbakagående, i följd hvaraf dessa, likasom hvete och korn, lära väl få anses stå på ungefär samma ståndpunkt. Hvad åter hafre och potatis beträffar, synas de vara i temligen stadig tillökning, och utgör medeltalet för årstillväxten under de fem åren 1872—1876 af hafre 2,16 % och af potatis 1,23 %.

Det kända utsädet 1876, ökadt med 2 gånger detta procenttal för nyssnämnda tvenne växtslag, men i fråga om de öfriga lemnadt oförändradt, har vid beräkningarna i denna berättelse ansetts vara 1878 års sannolika utsäde, hvilket för hela riket gifvit följande tal:

	Utsäde.	
Hvete, höst-.....	582,880	kub.-fot.
» vår-.....	43,538	»
Råg, höst.....	3,650,902	»
» vår-.....	49,119	»
Korn.....	2,990,451	»
Hafre.....	10,358,263	»
Blandsäd.....	1,094,131	»
Ärter.....	407,015	»
Bönor.....	68,243	»
Vicker.....	216,123	»
Bohvete.....	2,124	»
Raps.....	259	»
Potatis.....	10,017,841	»

Der något sädesslag gifvit ingen kärna utan endast grönfoder, har vid slutliga beräkningen nödigt afdrag af utsäde gjorts och har sålunda totalutsädet af hafre minskats till 10,351,964, af blandsäd till 1,092,101 och af vicker till 198,658 kubikfot. Rapsutsädet deremot har antagits till endast 113 kubikfot = utsädet 1876 i Malmöhus län, emedan endast från detta län någon rapsskörd nu uppgifves.

Det skördade korntalet är ur kronolänsmännens direkta uppgifter, hvar och en för sitt distrikt, beräknadt enligt den i första årgången af dessa årsväxtberättelser angifna metoden, och återfinnas de sålunda beräknade medelkorntalen, för hvarje län särskildt och för hela riket, i bilagde tabell N:o 1.

Vid jämförelse med föregående årens skördar erhålles följande öfversigt:

Medelkorntal.

	1878.	Medium 1874—1877.	D e r a f			
			1877.	1876.	1875.	1874.
Höstsäde.....	7,454	7,035	6,084	7,147	7,475	7,485
Vårsäde.....	6,997	5,902	6,175	5,830	6,866	4,738
Baljväxter.....	6,317	5,546	5,296	5,689	7,087	4,110
Potatis.....	7,303	7,254	5,962	7,512	7,778	7,764

Räknad efter korntalet har innevarande års skörd alltså gifvit af höstsäde mera än de två närmast föregående åren, men något mindre än de två åren derförut. I medeltal har dock årets höstsädeskörd lemnat 6 % mera än de fyra föregående årens medelskörd.

Vårsäden deremot öfverträffar i år hvart och ett af de fyra föregående årens och har sålunda lemnat icke mindre än 19 % mera än dessa i medeltal.

Afkastning af baljväxter, som bland de nästförflutna fyra åren understigit endast 1875 års skörd, öfvergår nu deras medeltal med 12 %.

Öfver hufvud taget hafva sålunda alla sädesslag i år gifvit mera än hvad vanligt varit under senare tider, hvartill kommer att årets gröda äfven inbergats af god beskaffenhet.

Potatisen, för öfrigt i de flesta fall angripen af torröta, har visserligen lemnat större afkastning än fjolåret men deremot mindre än de tre derförut gående åren, hvarför ock räknadt efter medelkorntalet årets skörd utfallit sämre än detta tal, dock ej mera än 1 %.

Af nedanstående tab. Litt. A framgår närmare, huru vid jämförelse med de fyra föregående åren skörden i sjelfva verket nu utfallit af olika växtslag och inom de olika landsdelarne af riket. Ännu saknas tillräckligt många års erfarenhet för att beloppen af en medelskörd kunna anses vara säkert kända, men då af de år, för hvilka årsväxtberättelser sådana som denna föreligga, 1874 års skörd öfver hufvud taget uppskattades till att hafva utfallit »nära medelmåttig», 1875 års att hafva gifvit »öfver medelmåttan» och 1876 års »nästan medelmåttan» samt 1877 års att hafva varit »nära medelmåttig», så hafva medeltalen för dessa år nu, och så länge inga flere årstal förefinnas, antagits som uttryck för medelskörd, om denna ock på sådant sätt måhända utfaller något för låg. I följd häraf är uti tab. Litt. A årets gröda jämförd med medelskörd 1874—1877 i hvarje län, och är denna jämförelse gjord mellan de skördade korntalen och icke emellan de enligt beräkning erhållna skördemängderna (jfr tab. N:o 2), emedan de förra äro mera direkt funna, i motsats till de senare, hvilkas faktorer till en del grunda sig på beräkningar eller förutsättningar.

Redan är visadt, att höstsäden gifvit 6 % öfver medelskörd, då härmed förstås medeltalet för 1874—1877 årens grödor. Till detta öfverskott hafva våra båda höstsädesslag, hvete och råg, icke lika mycket bidragit, emedan enligt tab. Litt. A höstvetet gifvit 109 % af medelskörd i hela riket, d. v. s. 9 % mera än denna, hvaremot höstrågen afkastat 5 % mera än sitt motsvarande medeltal. I mera eller mindre mån hafva nästan alla län lemnat sitt bidrag till dessa öfverskott, och det är endast några få län, som afkastat under medeltalet, och detta oaktadt korntalet ändock varit på ett undantag när omkring 7—8 kornet. Härvid är ej något afseende fäst vid den omständigheten, att man enligt uppgift skall hafva erhållit i Vesternorrlands län endast half hveteskörd, enär odlingen af detta sädesslag derstädes är i det hela taget nästan ingen.

Vårhvete har gifvit 12 % och vårråg 10 % öfver medelskörd, men hafva dessa ringa betydelse i förhållande till öfriga sädesslag.

Kornet är deremot af mycket större vikt, och har häraf i hela riket skördats 21 % öfver medelskörd, det största öfverskott som öfver hufvud taget något sädesslag i år gifvit. Intet län har lemnat mindre än 7 % öfver medelskörd, alla de öfriga mera, ända till 50 %.

Vårt med fäst afseende på rikets export vigtigaste sädesslag, hafren, har afkastat 19 % utöfver medeltalet, hvartill

blott ett län bidragit med endast 7 % för sin del, men alla öfriga med minst 12 %, ända till några och 60 %.

Ungefär enahanda är förhållandet med *blandsäd*. Alla län hafva gifvit öfver sitt medeltal, och för hela riket har öfverskottet utfallit med 16 %.

Af öfriga sädeslag uppskattas *ärter* hafva gifvit 11 %, *bönor* 6 %, *vicker* 16 %, *bohvete* 14 % och *raps* 8 %, allt öfver medeltalet, och beräknadt efter verkligan erhållen kärna och sålunda med afdrag för den säd, som skördats grön, hvilket isynnerhet inträffar med vickern.

Om *potatis* berättades det i fjol. att skörden deraf utföll sämre, ju längre mot norr man kom. I år har förhållandet blifvit tvärtom, då det är i Norrland med Dalarne, som man fått relativt mesta och bästa potatisen. Härifrån kan man i sammanhängande sträcka söderut följa ett hålte, som gifvit utöfver medeltalet, nemligen i Örebro län och Wermland, Dalsland, Bohuslän, södra Vestergötland, norra och vestra delen af Småland samt Blekinge. Sämst deremot har skörden af potatis utfallit i Uppland, Södermanland och Vestmanland, der man fått 14 %—17 % under medelskörden.

Tab. Litt. A. Jemförelse mellan 1878 års och 1874—77 årens grödor, bestämda efter skördade korntal af olika växtslag.

1.	2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14.													15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27.													
	Medelkorntal 1874—1877.														1878 års korntal i procent af 1874—1877 årens medelkorntal.												
	Län.	Hvete.		Råg.		Korn.	Hafve.	Blandsäd.	Ärter.	Bönor.	Vicker.	Bohvete.	Raps.	Potatis.	Hvete.		Råg.		Korn.	Hafve.	Blandsäd.	Ärter.	Bönor.	Vicker.	Bohvete.	Raps.	Potatis.
Höst.		Vår.	Höst.	Vår.	Höst.										Vår.	Höst.	Vår.										
Stockholms län	7,241	6,150	6,915	6	6,072	6,427	6,472	6,058	5,750	5,730	—	—	6,516	98	—	106	—	122	123	119	113	—	125	—	—	—	83
Uppsala d:o	7,364	6,750	7,354	3,250	6,616	6,585	6,400	5,799	5,868	5,380	—	—	7,524	99	—	100	—	111	118	115	118	108	135	—	—	85	
Södermanlands d:o	7,155	5,908	7,973	5,800	5,998	6,990	6,363	5,300	4,412	5,438	—	100	6,193	105	110	98	—	131	125	131	138	183	136	—	—	86	
Östergötlands d:o	5,940	5,225	6,259	5,028	6,499	6,364	6,483	5,410	5,838	5,065	—	—	6,648	118	125	116	109	115	115	110	124	111	137	—	—	99	
Jönköpings d:o	5,559	5,059	4,983	4,364	4,714	5,068	4,992	4,237	5,200	4,706	—	—	6,972	105	110	134	126	130	118	107	124	96	113	—	—	106	
Kronobergs d:o	5,482	5,262	5,868	5,222	5,270	6,186	5,210	4,192	5	4,289	5	—	7,264	110	100	103	106	129	113	118	142	120	160	—	—	112	
Kalmar d:o	5,699	5,182	5,508	4,200	4,916	5,993	5,767	5,172	4,750	4,982	4,817	120	6,316	117	118	114	119	135	118	121	121	—	135	125	—	93	
Gotlands d:o	6,710	5,063	6,691	—	5,938	5,683	5,758	4,390	4,593	4,188	—	95	7,218	115	158	103	—	150	161	152	180	131	155	—	?	67	
Blekinge d:o	7,481	5,338	5,993	4,714	5,343	5,632	5,869	4,952	6,056	5,697	4,914	90	6,949	101	112	93	118	129	136	144	113	116	95	61	?	100	
Kristianstads d:o	8,957	5,670	7,294	4,210	6,956	7,141	7,355	5,843	5,353	5,769	4,208	116	7,514	98	97	105	132	117	116	115	120	84	123	107	?	99	
Malmöhus d:o	8,532	6,250	8,173	4,375	8,080	8,242	8,379	6,289	6,006	6,137	4,887	129	7,646	106	—	104	137	111	107	109	98	108	94	86	108	90	
Hallands d:o	7,790	5,757	7,160	4,376	5,681	6,414	5,863	5,850	5,473	6,600	6,533	—	7,738	102	107	102	106	107	116	106	108	110	108	121	—	90	
Göteborgs o. Bohus d:o	7,652	5,394	8,830	5,057	6,011	5,538	5,844	5,253	5,468	4,768	—	—	8,969	121	111	110	138	118	112	114	110	105	136	—	—	105	
Elfsborgs d:o	6,821	6,016	7,439	6,169	5,630	5,019	5,388	5,245	5,893	5,133	4,125	—	8,060	122	112	107	100	108	118	113	98	110	125	—	—	104	
Skaraborgs d:o	5,718	4,897	6,598	4,510	5,483	4,879	4,723	5,727	4,890	5,267	4,500	120	7,246	129	112	114	104	117	113	117	62	102	109	—	—	96	
Vermlands d:o	5,596	4,412	7,355	4,750	5,014	4,657	4,985	3,890	4,500	5,025	—	—	8,091	118	135	97	106	129	133	107	162	—	—	—	—	110	
Örebro d:o	7,097	5,110	8,055	5,900	5,792	5,861	6,198	5,296	4,934	5,453	—	—	7,659	106	111	93	132	127	120	116	111	112	117	—	—	101	
Vestmanlands d:o	6,907	5,840	7,634	6,500	5,776	6,250	5,740	5,101	6,571	5,081	—	—	7,364	110	111	90	—	127	128	130	138	—	137	—	—	84	
Kopparbergs d:o	7,577	5,290	6,547	4,722	5,605	4,700	5,355	4,945	—	—	—	—	7,483	114	143	150	138	132	133	136	105	—	—	—	—	110	
Gefleborgs d:o	6,719	4,785	7,347	4,233	5,957	5,645	5,673	4,465	6,857	5,333	—	—	7,552	127	146	135	177	134	136	136	131	73	163	—	—	118	
Vesternorrlands d:o	7,667	5,667	8,277	5,020	6,180	5,597	5,504	4,760	—	—	—	—	6,292	52	—	115	120	121	116	105	125	—	—	—	—	116	
Jemtlands d:o	8	—	7,500	5,667	5,439	3,449	4,226	3,494	—	—	—	—	5,730	—	—	130	—	129	166	149	222	—	—	—	—	127	
Vesterbottens d:o	—	5	7,419	5,215	4,568	6,200	4,791	6,333	—	—	—	—	6,393	—	—	136	115	140	115	169	95	—	—	—	—	117	
Norrbottens d:o	8,333	—	13,976	6	5,255	—	4,250	—	—	—	—	—	5,857	—	—	113	117	130	—	—	—	—	—	—	—	115	
Hela riket	7,196	5,467	7,012	5,036	6,220	5,746	6,474	5,586	5,492	5,466	4,874	118	7,254	109	112	105	110	121	119	116	111	106	116	114	108	99	

Sammandrag af årsväxtberättelserna 1878.

För hela riket har potatisskörden, räknad efter korntalet, i år gifvit 1 % mindre än under de fyra föregående åren i medeltal.

Potatisens beskaffenhet uppgifves (enligt tab. N:o 1) med få undantag i hela södra och mellersta Sverige hafva blifvit icke god, såsom varande angripen af torröta. Öfvervägande god har den i nämnda trakter dock blifvit i Skaraborgs och Vermlands län. Af mera allmänt god beskaffenhet har den deremot skördats i Dalarne och Norrland, hvarest den i Gefleborgs län till och med uppgifves såsom mycket god.

Öfriga rotfrukter synas hafva lemnat öfverallt i hela riket en temligen jemngod skörd och har totalomdömet härom utfallit med uttrycket: fullt medelmåttig. Föregående år blef motsvarande omdöme endast: nära medelmåttan.

Lin, och i vissa delar af landet litet hampa, har i frö gifvit 3,5 korn (i fjöl: 3,1), der verkligen sådan skörd och icke blott tågan tagits. Mängden af spånadsämne har i nästan alla län blifvit mer eller mindre öfver medelmåttan, i några ända till god. Omdömet för hela riket säger den vara: fullt medelmåttig.

Höskörden från såväl odlad jord som naturliga ängar har detta år varit mycket gifvande ända till riklig på sina trakter. Det är endast i rikets nordligaste delar som höfångsten blifvit något anmärkningsvärdt klenare. I allmänhet bedömd har afkastningen från konstgjorda ängar blifvit: god, och från de naturliga ängarne något mindre eller: öfver medelmåttan.

Om *halmafkastningen* berättas nästan enstämmigt, att den lemnat god, mycket god eller riklig skörd, och det är endast i de tvenne nordligaste länen som den anses endast medelmåttig. Totalomdömet utfaller därför ock för höstsädeshalmen, att den lemnat god skörd och för vårsädeshalmen: mycket god.

Det är klart, att *sädestillgången*, i allmänhet bedömd, måste under de gynnsamma förhållanden, som detta år ifråga om skörden inträffat, anses för riket i sin helhet likasom för de aldra flesta län blifva fullt tillräcklig samt lemna tillgång till en ingalunda obetydlig försäljning. Att man deremot i vissa delar af Vermland, Dalarne, Vesterbottens Lappmark och Norrbotten icke anser sig hafva fått sina sädesbehof fylda, är ingenting utmärkande för detta år och kan ej jäfva det gynnsamma totalomdömet för riket i sin helhet.

Fodertillgången måste, såsom man kan vänta sig vid en god hö- och halmskörd, uppskattas blifva fullt tillräcklig och dessutom lemna öfverskott till framtida behof eller försäljning. Endast i vissa delar af Norr- och Vesterbotten befarar man någon knapphet i tillgångarne.

Bergningsvädret har för inbergningen af grödan i allmänhet varit särdeles gynnsamt och sålunda säkert mycket bidragit till grödans goda beskaffenhet. Från några trakter klagas dock öfver ett mindre gynnsamt förhållande, hufvudsakligen för vårsädesbergningen.

I bifogade tab. N:o 2 meddelas uppgift om hvad skörden af säd och potatis *quantitativt* enligt beräkning gifvit. Med

nästlidna fyra års medelskörd sammanställd visar innevarande årets gröda följande mått i såväl kubikfot som tunnor:

Skörd.	1878.		Medelskörd 1874—1877.	
	Kubikfot.	Tunnor.	Kubikfot.	Tunnor.
Höstsäd	31,559,500	5,009,440	29,490,700	4,681,060
Vårsäd.....	101,644,600	16,134,070	83,229,800	13,211,090
Baljväxter..	4,189,600	665,020	3,565,000	565,870
S:a säd	137,393,700	21,808,530	116,285,500	18,458,020.

Potatis 72,155,400 11,453,240 70,640,000 11,212,700.

Innevarande år har alltså gifvit, i runda tal räknadt, 300,000 t:r höstsäd, 3,000,000 t:r vårsäd och 100,000 t:r baljväxter eller tillsammans 3,400,000 t:r säd af allehanda slag mera än medelskörd. Äfven potatis har afkastat 200,000 t:r mera än under vanliga förhållanden i senare år.

Att årets skörd öfverträffar föregående år visar sig äfven af här nedan meddelade tab. Litt. B, innehållande en sammanfattning af de från de olika länsmansdistrikten meddelade uppgifterna om *sädesslagens vigt*.

Vid beräkning efter gamla mått- och vigtsystemet och vid jemförelse med medeltalen för de fyra föregående åren erhållas följande tal såsom uttryck för medelvigten af 1 tunna säd:

	Vigt 1878.		Medelvigtt 1874—1877.		Vigten 1878 öfver (+) eller under (—) medelvigten
	L.ö.	ö.	L.ö.	ö.	
1 tunna hvete, höst-.....	15	6	15	1	+ 5
» » vår-.....	14	12	14	10	+ 2
» råg, höst-.....	14	—	13	15	+ 5
» » vår-.....	13	12	13	1	+ 11
» korn.....	12	8	11	19	+ 9
» hafre.....	9	7	8	18	+ 9
» blandsäd.....	10	18	10	10	+ 8
» ärter.....	14	18	15	8	— 10
» bönor.....	15	9	15	—	+ 9
» vicker.....	14	17	14	14	+ 3.

Om vigten får anses som mätare å kvaliteten, har årsgrödan äfven i detta hänseende visat sig stå mycket öfver föregående årens medelförhållanden.

Bestämd efter vigt kan hela sädeskörden beräknas hafva utfallit sålunda:

Skörd.	1878.	Medelskörd 1874—1877.
	Centner.	Centner.
Hvete, höst-.....	2,208,720	1,984,130
» vår-.....	124,440	121,440
Råg, höst-.....	12,017,360	11,089,830
» vår-.....	118,470	110,560
Korn.....	8,915,700	7,195,470
Hafre.....	20,885,310	16,098,750
Blandsäd.....	2,849,040	2,328,070
Ärter, bönor och vicker	2,002,640	1,726,990
Summa	49,121,680	40,655,240.

Öfvervigten i år utöfver medelskörd utgör alltså 8½ mill. centner säd.

Då enligt beräkning

1874 års sädeskörd vägrade	35,329,500	centner,
1875 » »	47,450,900	»
1876 » »	41,343,640	»
1877 » »	38,496,920	»
1878 » »	49,121,680	»

så skulle efter ett medelpris af endast 5 kronor pr centner

1874 års sädeskörd haft ett värde af omkr. 177 mill. kronor,	
1875 » » » » » 237 » »	
1876 » » » » » 207 » »	
1877 » » » » » 192 » »	
1878 » » » » » 246 » »	

Tab. Litt. B.

Uppgifven vikt å sädeslagen i svenska skålpund per kubikfot, år 1878.

1.	2.			3.			4.			5.			6.			7.			8.			9.			10.			11.			12.			13.			14.			15.			16.			17.			18.			19.			20.			21.			22.			23.			24.			25.			26.			27.			28.			29.			30.			31.		
	Hvete.									Råg.									Korn.			Hafre.			Blandsäd.			Ärter.			Bönor.			Vicker.																																																								
	Höst.			Vår.			Höst.			Vår.			Lägsäta.			Högsäta.			Medium.			Lägsäta.			Högsäta.			Medium.			Lägsäta.			Högsäta.			Medium.			Lägsäta.			Högsäta.			Medium.			Lägsäta.			Högsäta.			Medium.																																			
	Lägsäta.	Högsäta.	Medium.	Lägsäta.	Högsäta.	Medium.	Lägsäta.	Högsäta.	Medium.	Lägsäta.	Högsäta.	Medium.	Lägsäta.	Högsäta.	Medium.	Lägsäta.	Högsäta.	Medium.	Lägsäta.	Högsäta.	Medium.	Lägsäta.	Högsäta.	Medium.	Lägsäta.	Högsäta.	Medium.	Lägsäta.	Högsäta.	Medium.	Lägsäta.	Högsäta.	Medium.	Lägsäta.	Högsäta.	Medium.	Lägsäta.	Högsäta.	Medium.	Lägsäta.	Högsäta.	Medium.	Lägsäta.	Högsäta.	Medium.	Lägsäta.	Högsäta.	Medium.																																										
Stockholms län...	45	50	48,5	43	45	44,0	40	50	44,2	—	—	—	36	44	40,6	25	39	31,4	30	45	35,1	47	55	49,0	47	54	50,3	42	50	46,3																																																												
Uppsala d:o	43	50	47,8	—	—	—	41	50	44,5	—	—	—	37	43	39,9	27	34	30,3	32	45	35,1	50	53	51,3	—	—	—	44	50	48,1																																																												
Södermanlands d:o	44	50	47,6	—	—	—	39	46	43,4	—	—	—	38	43	40,0	28	33	30,6	32	40	34,9	47	53	50,3	—	—	—	45	52	48,0																																																												
Östergötlands d:o	43	54	48,8	40	47	44,7	38	48	45,8	46	47	46,8	40	46	42,4	24	36	31,2	32	40	35,3	48	55	51,4	—	—	—	36	48	41,8																																																												
Jönköpings d:o...	47	52	49,5	42	50	46,7	45	50	46,4	45	49	47,2	38	49	41,9	25	35	29,8	30	38	34,8	1)50	1)50	1)50,0	—	—	—	—	—	—																																																												
Kronobergs d:o...	45	52	49,0	44	50	47,3	43	49	46,8	44	50	46,6	37	43	40,5	24	33	29,3	32	40	35,7	1)55	1)55	1)55,0	—	—	—	55	55	55,0																																																												
Kalmar d:o	45	53	49,0	45	50	47,3	40	50	45,5	40	45	42,8	35	46	42,2	25	35	30,1	35	45	38,8	46	47	46,3	—	—	—	43	47	44,8																																																												
Gotlands d:o	45	54	48,0	—	—	—	42	47	44,2	—	—	—	40	45	42,9	25	32	28,0	32	38	34,3	45	48	47,3	—	—	—	—	—	—																																																												
Blekinge d:o	45	51	48,2	—	—	—	44	50	45,7	46	46	46,0	39	45	41,4	27	32	30,5	32	38	34,8	1)45	1)45	1)45,0	—	—	—	1)44	1)44	1)44,0																																																												
Kristianstads d:o...	41	54	48,9	1)46	1)47	1)46,5	35	50	45,6	36	50	45,4	35	45	39,1	25	35	29,9	30	40	34,2	1)40	1)43	1)41,5	—	—	—	—	—	—																																																												
Malmöhus d:o	45	55	48,6	—	—	—	40	49	45,4	1)46	1)46	1)46,0	38	45	40,6	25	35	30,5	33	40	35,8	47	51	48,5	1)48	1)48	1)48,0	1)48	1)48	1)48,0																																																												
Hallands d:o	47	50	48,4	45	48	46,5	42	50	45,2	35	45	42,1	30	42	38,0	25	35	30,5	32	36	34,5	45	51	49,0	1)48	1)50	1)49,0	1)48	1)50	1)49,0																																																												
Göteborg, o. Bohus d:o	45	50	47,9	45	50	48,2	30	48	44,4	41	48	45,3	30	47	40,0	25	36	29,6	28	38	34,6	45	50	46,9	47	50	49,0	46	48	47,3																																																												
Elfsborgs d:o	45	50	48,6	40	48	45,3	43	50	45,6	42	45	44,0	26	44	37,5	25	35	30,3	30	35	33,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—																																																												
Skaraborgs d:o ...	45	52	48,5	47	51	48,0	40	50	45,3	39	46	43,0	38	44	41,1	20	35	30,1	31	36	33,9	44	50	47,6	—	—	—	40	48	44,0																																																												
Vermlands d:o ...	43	55	47,7	40	55	46,8	40	46	43,8	1)47	1)47	1)47,0	30	40	35,9	25	32	29,3	1)30	1)32	1)31,0	1)40	1)40	1)40,0	—	—	—	—	—	—																																																												
Örebro d:o	44	55	48,3	43	50	44,9	40	48	43,9	1)40	1)45	1)42,5	34	45	41,2	24	35	29,9	35	38	37,7	45	53	48,3	—	—	—	45	52	48,5																																																												
Vestmanlands d:o	41	52	47,8	—	—	—	37	47	44,4	—	—	—	27	42	38,6	24	35	30,1	27	38	34,1	27	55	48,4	—	—	—	38	40	39																																																												
Kopparbergs d:o...	44	53	48,3	—	—	—	40	46	44,1	—	—	—	35	48	39,2	27	32	29,5	28	35	32,2	38	51	44,3	—	—	—	—	—	—																																																												
Gefleborgs d:o ...	1)50	1)50	1)50,0	—	—	—	40	48	45,4	—	—	—	37	45	40,1	25	34	29,2	30	37	34,3	45	46	45,5	—	—	—	1)55	1)55	1)55,0																																																												
Vesternorrlands d:o...	—	—	—	—	—	—	40	50	45,0	38	40	39,3	25	46	37,0	27	30	29,2	32	36	34,8	1)46	1)48	1)47,0	—	—	—	—	—	—																																																												
Jemtlands d:o	—	—	—	—	—	—	35	47	42,2	36	37	36,5	25	42	36,6	15	33	27,9	20	36	31,5	1)40	1)40	1)40,0	—	—	—	—	—	—																																																												
Vesterbottens d:o	—	—	—	—	—	—	35	48	41,0	25	45	36,0	25	40	35,8	20	30	26,9	25	45	37,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—																																																												
Norrbottnens d:o...	—	—	—	—	—	—	30	50	41,5	1)39	1)39	1)39,0	25	43	34,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—																																																												
Heela riket 1878	41	55	48,5	40	55	46,4	30	50	44,5	25	50	43,3	25	49	39,5	15	39	29,7	20	45	34,7	27	55	47,3	47	54	49,1	36	55	47,1																																																												
» » 1877	30	53	46,5	35	50	44,7	10	50	41,4	22	50	39,6	10	45	35,4	12	36	27,0	14	50	31,3	25	55	47,3	44	51	47,1	38	55	47,9																																																												
» » 1876	40	53	48,4	40	51	46,4	35	52	44,8	25	50	43,5	25	48	38,8	15	40	28,8	20	43	34,1	37	58	49,9	43	51	48,0	34	53	46,0																																																												
» » 1875	35	55	48,4	42	51	46,9	33	52	44,8	32	50	42,8	25	47	39,6	20	37	29,8	28	44	35,1	40	60	50,0	45	50	47,6	34	57	46,2																																																												
» » 1874	40	55	48,0	38	55	46,2	20	50	43,6	25	50	40,2	14	46	38,1	12	39	28,2	19	40	32,9	40	53	48,8	—	—	—	—	—	—																																																												
Medelvigt 1874—1877.....	36,3	54,0	47,8	38,8	51,8	46,1	24,5	51,0	43,7	26,0	50,0	41,5	18,1	46,1	38,0	14,8	38,0	28,3	20,3	44,0	33,4	35,5	56,5	49,0	44,0	50,7	47,6	35,3	55,0	46,7																																																												

1) Blott en uppgift.

och skulle alltså detta års skörd hafva ett värde, som mera eller mindre öfverstiger hvart och ett af de fyra föregående årens sädesskörd och deras medeltal med 43 mill. kronor. Sistnämnda belopp torde dock komma att reduceras betydligt, om de nu gällande låga sädesprisen skulle fortfara.

Medelvigten af 1878 års sädesskörd är 35,8 t pr kubikfot (= 11 L t 5 t pr t:a) mot 32,5 t år 1877, 35,8 t år 1876, 35,9 t år 1875 och 35,8 t år 1874. Att årets medelvigt, som visserligen ansevärt stiger öfver fjolårets, icke förmår oakadt sin i allmänhet höga absoluta vikt höja sig öfver de derförut gående åren, beror af vårsädens öfvervägande mängd detta år. Förhållandet mellan rymd och vikt är följande:

	1878.		Medeltal 1874—1877.	
	Efter rymd.	Efter vikt.	Efter rymd.	Efter vikt.
Höstsäd.....	23,0 %	28,9 %	25,7 %	32,4 %
Vårsäd	74,0 »	67,0 »	71,3 »	63,4 »
Baljväxter	3,0 »	4,1 »	3,0 »	4,2 »
Summa 100 »	100 »	100 »	100 »	100 »

Vårsädens öfvervägande betydelse för vårt land icke blott i allmänhet utan särskildt detta år framträder tydligen af ofvanstående öfversigt, dock är det lyckligtvis icke blott denna utan nästan alla andra växtslag, hvaribland icke minst fodermängden, som tillsammans åstadkommit en gröda detta år, att dess like troligen aldrig förr i vårt land blifvit inbergad.

Med djupaste vördnad, trohet och nit framhärda,

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Eders Kungl. Maj:ts

underdånigste och tropligtigste
tjenare och undersåtar

FR. TH. BERG.

Stockholm den 23 November 1878.

Elis Sidenblad.

R é s u m é.

Les renseignements annuels sur les faits de la statistique agricole en Suède sont fournis par deux méthodes. Les Sociétés agricoles des provinces publient (depuis 1865) des chiffres, directement reçus des cultivateurs, entre autres sur la quantité de la semence ainsi que sur celle de la récolte: cette méthode est la plus ancienne des deux, mais on n'en peut publier les résultats qu'après l'expiration d'un an ou plus. A cause de cela nous avons introduit, depuis 1874, une autre méthode donnant des renseignements, quoiqu' en chiffres approximatifs, mais immédiatement après la fin de la récolte. Le calcul se fait de la manière suivante: La quantité ensemencée, quelques corrections y apportées, étant connue par les publications des Sociétés agricoles, on a seulement eu besoin de demander une appréciation des multiples des grains récoltés dans chaque sousbaillage (au nombre de 525). Ces chiffres appréciés, multipliés par la quantité de semence, donnent les chiffres de la récolte.

C'est par la combinaison des résultats de cette dernière méthode avec les rapports des gouverneurs des provinces qu'on a pu dresser la présente relation, — la cinquième de cette espèce.

La récolte de 1878 a été une des plus favorables que l'on connaisse dans la Suède et elle est, d'après les rapports des gouverneurs, jugée: *presque bonne*. Ainsi il doit en provenir une exportation plus grande qu' à l'ordinaire.

Le tableau N:o 1 résume les multiples des grains divers par provinces: col. 2 froment d'hiver, col. 3 froment d'été, col. 4 seigle d'hiver, col. 5 seigle d'été, col. 6 orge, col. 7 avoine, col. 8 méteil, col. 9 pois, col. 10 fèves, col. 11 vesces, col. 12 sarrasin, col. 13 colza, col. 14 pommes de terre. Les autres colonnes (15—25) contiennent des appréciations sur la récolte de lin, de fourrage etc.

Les quantités reçues du foin et de la paille sont plus que suffisantes aux besoins du pays.

Le tableau N:o 2 donne les quantités calculées de la récolte. Pour faciliter la comparaison, nous ajoutons aussi la moyenne des années précédentes:

	1878.	Moy. de 1874—1877.
Récolte.	Hectolitres.	Hectolitres.
Froment (col. 2 et 3).....	1,262,200	1,153,700
Seigle (col. 4 et 5).....	7,139,700	6,703,300
Orge (col. 6).....	5,907,600	4,947,000
Avoine (col. 7).....	18,405,100	14,874,600
Méteil (col. 8).....	2,148,900	1,823,500
Légumineuses (col. 9—11).....	1,096,500	933,100
Sarrasin (col. 12).....	3,100	4,700
Colza (col. 13).....	? 4,100	17,200
Pommes de terre (col. 14).....	18,885,200	18,488,400.

Le tableau Litt. A contient les relations, en pour-cent des grains récoltés, entre la récolte de 1878 et la moyenne des années 1874—1877.

Les données sur le poids moyen des céréales récoltées sont renfermées dans le tableau Litt. B. Voici le poids par hectolitre:

	1878.	Moy. de 1874—1877.
de froment	78,8 kilogr.	77,6 kilogr.
» seigle.....	72,3 »	71,0 »
» orge	64,1 »	61,7 »
» avoine	48,2 »	46,0 »
» méteil.....	56,4 »	54,2 »
» pois.....	76,8 »	80,0 »
» fèves	79,7 »	77,3 »
» vesces.....	76,6 »	75,8 ».

Le poids total de tous les blés et légumineuses récoltés en 1874—1878 ainsi que leur valeur approximative ont été:

	Kilogr.	Francs.
1874	1,502 mill.	246 mill.
1875	2,017 »	330 »
1876	1,757 »	287 »
1877	1,636 »	267 »
1878	2,088 »	342 ».

Tab. N:o 1.

Sammandrag af Kronolänsmännens

1.	2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.		9.		10.		11.		12.		13.		14.		15.		16.	
	Hvete.		Råg.		Korn.	Hafre.	Bland-säd.	Ärter.	Bönor.	Vicker.	Bo-hvete.	Raps.	Potatis.	Potatisens beskaffenhet.		Öfriga rotfrukter.														
	Höst-	Vår-	Höst-	Vår-										Potatisens beskaffenhet.		Öfriga rotfrukter.														
L & n.	K o r n t a l.																													
1	Stockholms stad ¹⁾	7	—	7,5	—	7	7,5	7,5	7	—	7,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	Stockholms län.....	7,070	6,5	7,885	7	7,882	7,940	7,692	6,813	6,5	²⁾ 7,248	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,388	mindre god, angripen af torröta.	öfver medelm.			
3	Uppsala d:o.....	7,267	—	7,317	?	7,854	7,765	7,361	6,813	6,348	²⁾ 7,273	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,359	mindre god, angripen af torröta.	öfver medelm.			
4	Södermanlands d:o.....	7,515	²⁾ 6,5	7,788	—	7,844	8,694	8,320	7,331	8,082	7,405	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,388	mindre god, angripen af torröta.	fullt medelm.			
5	Östergötlands d:o.....	7,042	²⁾ 6,5	7,244	²⁾ 5,5	7,485	7,342	7,102	6,723	²⁾ 6,5	²⁾ 6,960	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,611	merendels angripen af torröta, i öfrigt god.	nära god.			
6	Jönköpings d:o.....	5,812	5,574	6,665	²⁾ 5,5	6,141	5,992	5,304	5,258	²⁾ 5,5	²⁾ 5,303	²⁾ 6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,364	delvis god, delvis skadad af torröta och frost.	fullt medelm.			
7	Kronobergs d:o.....	6,034	5,285	6,061	5,559	6,818	7,016	6,121	5,973	?	²⁾ 6,870	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,132	af några ställen god, i öfrigt skadad af torröta.	öfver medelm.			
8	Kalmar d:o.....	6,651	5,974	6,303	5	6,612	7,084	²⁾ 7	6,428	?	²⁾ 6,732	²⁾ 6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,900	flerestades angripen af torröta, endast på några ställen god.	öfver medelm.			
9	Gotlands d:o.....	7,700	²⁾ 8	6,910	—	8,890	9,130	8,760	7,900	²⁾ 6	²⁾ 6,5	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	4,850	i allmänhet mindre god, angripen af torröta.	öfver medelm.			
10	Blekinge d:o.....	7,549	²⁾ 6	5,546	5,570	6,880	7,695	8,425	5,570	²⁾ 7	5,436	²⁾ 3	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	6,932	nästan öfverallt angripen af torröta.	fullt medelm.			
11	Kristianstads d:o.....	8,761	²⁾ 5,5	7,629	5,541	8,189	8,289	²⁾ 8,451	7,015	²⁾ 4,5	²⁾ 7,102	²⁾ 4,5	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	7,468	skadad af torröta utom i länets mellersta del.	öfver medelm.			
12	Malmöhus d:o.....	9,040	?	8,581	²⁾ 6	8,969	8,812	9,121	6,133	6,503	5,782	4,220	²⁾ 140	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	6,832	mindre god, nästan öfverallt angripen af torröta.	fullt medelm.			
13	Hallands d:o.....	7,964	6,151	7,308	5,188	6,051	7,432	6,232	6,290	²⁾ 6	²⁾ 7,118	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,949	nästan öfverallt angripen af torröta.	öfver medelm.			
14	Göteborgs och Bohus d:o	9,263	²⁾ 6	9,738	²⁾ 7	7,114	6,205	6,652	5,784	5,776	²⁾ 6,465	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9,489	delvis god, delvis angripen af torröta.	medelmåttig.			
15	Elfsborgs d:o.....	8,327	6,740	7,978	6,191	6,068	5,936	6,098	5,184	²⁾ 6,5	²⁾ 6,439	²⁾ 4,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,378	delvis god, delvis angripen af torröta.	fullt medelm.			
16	Skaraborgs d:o.....	7,867	²⁾ 5,5	7,500	²⁾ 4,7	6,399	5,510	5,540	3,520	²⁾ 5	²⁾ 5,728	²⁾ 6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,969	i allmänhet god.	fullt medelm.			
17	Vermlands d:o.....	6,577	5,962	7,174	²⁾ 5	6,489	6,213	²⁾ 5,3	6,222	—	grönf.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,938	god, på några få ställen angripen af torröta.	fullt medelm.			
18	Örebro d:o.....	7,526	5,644	7,501	²⁾ 7	7,345	7,042	7,180	5,904	²⁾ 5,5	²⁾ 6,357	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,705	i allmänhet mindre god, något angripen af torröta.	öfver medelm.			
19	Vestmanlands d:o.....	7,572	²⁾ 6,5	6,862	—	7,316	8,018	7,485	7,036	²⁾ 6,5	²⁾ 6,990	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,154	i allmänhet mindre god, skadad af torröta och delvis af regn.	fullt medelm.			
20	Kopparbergs d:o.....	8,617	7,570	9,312	²⁾ 6,5	7,318	6,248	7,386	5,192	²⁾ 5	grönf.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,218	god, med få undantag.	öfver medelm.			
21	Gefleborgs d:o.....	8,525	²⁾ 7	9,312	²⁾ 7,5	7,991	7,651	7,743	5,865	²⁾ ?	²⁾ 6,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,883	mycket god.	öfver medelm.			
22	Vesternorrlands d:o.....	4	—	9,553	²⁾ 6	7,493	²⁾ 6,454	²⁾ 5,770	6,040	—	grönf.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,338	god.	medelmåttig.			
23	Jemtlands d:o.....	—	—	9,734	?	6,987	²⁾ 5,711	6,302	7,738	—	grönf.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,256	god öfverallt.	fullt medelm.			
24	Vesterbottens d:o.....	—	—	10,078	²⁾ 6	6,891	²⁾ 7,115	8,113	²⁾ 6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,488	i allmänhet god, i några få distrikt skadad af torka och frost.	nära medelm.			
25	Norrbottnens d:o.....	—	—	15,719	²⁾ 7	6,815	grönf.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,704	i allmänhet god, en del skadad af frost och torka.	medelmåttig.			
	Hela riket	7,813	6,160	7,397	5,570	7,548	6,793	7,518	6,212	5,840	6,356	5,532	140	7,203	i allmänhet angripen af torröta, dock god i några trakter, deraf mest i Norrland.		fullt medelm.													

1) För Stockholms stad är korntalet här antaget lika med det från kringliggande länsdistrikt uppgifna.

2) Detta korntal gäller endast för de länsdistrikt, der mogen skörd erhållits och ej blott grönfoder.

rapporter om skörden år 1878.

17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	
Lin och hampa.		Höskörden		Halmafkastningen.		Sådestillgången.	Fodertillgången.	Bergningsvädrets beskaffenhet.	
Frö: Korn- tal. 2)	Spånadsämne.	från odlad jord.	från naturliga ängar.	Höstsädes-	Vårsädes-				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
3,8	öfver medelmåttan.	mycket god.	god.	god.	mycket god.	tillräcklig jemte försäljning i de flesta distrikt.	tillräcklig jemte försäljning i flere distrikt.	i allmänhet gynnsamt, dock mindre f. vårsädeskörden.	2
3	fullt medelmåttig.	mycket god.	god.	god.	god.	fullt tillräcklig jemte försäljning i de flesta distrikt.	fullt tillräcklig jemte försäljning i flere distrikt.	i allmänhet gynnsamt, dock mindre f. vårsädeskörden.	3
3,7	öfver medelmåttan.	riklig.	god.	riklig.	riklig.	fullt tillräcklig jemte försäljning i de flesta distrikt.	fullt tillräcklig jemte försäljning från flere distrikt.	i allmänhet gynnsamt.	4
4	öfver medelmåttan.	god.	god.	god.	mycket god.	fullt tillräcklig jemte försäljning från nästan alla distrikt.	i allmänhet tillräcklig jemte försäljning från några distrikt.	gynnsamt.	5
3	öfver medelmåttan, af god beskaffenhet.	god.	nära god.	god.	god.	fullt tillräcklig jemte försäljning från nästan alla distrikt.	fullt tillräcklig.	särdeles gynnsamt.	6
4,4	öfver medelmåttan.	god.	nära god.	mycket god.	mycket god.	tillräcklig jemte försäljning från några distrikt.	tillräcklig för ortens jemte försäljning från några distrikt.	i allmänhet gynnsamt.	7
3,7	fullt medelmåttig.	nära god.	öfver medelm.	god.	mycket god.	fullt tillräcklig jemte försäljning från flere distrikt.	i allmänhet för ortens behof jemte försäljning från några distrikt.	gynnsamt.	8
3	medelmåttig.	nära god.	fullt medelm.	god.	mycket god.	fullt tillräcklig jemte betydlig försäljning.	tillräcklig.	särdeles gynnsamt.	9
3,2	medelmåttig, tågan i allmänhet god, tages förr än fröet är moget.	nära god.	öfver medelm.	öfver medelm., delvis kort.	mycket god.	fullt tillräcklig jemte försäljning från flere distrikt.	fullt tillräcklig.	i allmänhet gynnsamt.	10
5	fullt medelmåttig.	fullt medelmåttig.	fullt medelm.	god.	god.	fullt tillräcklig jemte försäljning från flere distrikt.	tillräcklig.	i allmänhet gynnsamt, dock mindre f. vårsädeskörden.	11
3,6	fullt medelmåttig.	öfver medelmåttan.	öfver medelm.	nära god.	nära god.	fullt tillräcklig jemte försäljning från nästan alla distrikt.	i allmänhet tillräcklig.	delvis gynnsamt, delvis ogynnsamt.	12
5	medelmåttig, af god beskaffenhet.	nära god, andra skörden merendels afbetad.	fullt medelm.	mycket god.	mycket god.	i allmänhet fullt tillräcklig jemte försäljning.	fullt tillräcklig.	gynnsamt.	13
4,7	nära god.	god.	nära god.	god.	god.	tillräcklig jemte försäljning från flere distrikt.	tillräcklig.	gynnsamt.	14
3,7	öfver medelmåttan.	god.	öfver medelm.	nära god.	nära god.	tillräcklig jemte försäljning från de flesta distrikt.	tillräcklig.	i allmänhet särdeles gynnsamt.	15
3,6	medelmåttig.	mycket god.	nära god.	god.	nära god.	fullt tillräcklig jemte försäljning från flere distrikt.	fullt tillräcklig jemte försäljning från några distrikt.	särdeles gynnsamt.	16
2,8	öfver medelmåttan.	mycket god.	god.	god.	god.	i allmänhet tillräcklig jemte försäljning, i några distrikt otillräcklig.	fullt tillräcklig jemte någon försäljning.	särdeles gynnsamt.	17
3	fullt medelmåttig.	mycket god.	öfver medelm.	god.	god.	fullt tillräcklig jemte försäljning från de flesta distrikt.	i allmänhet tillräcklig jemte någon försäljning.	gynnsamt.	18
3	fullt medelmåttig.	riklig.	god.	god.	god.	i allmänhet tillräcklig jemte försäljning.	tillräcklig jemte försäljning i flere distr.	delvis gynnsamt, delvis ogynnsamt.	19
3,9	fullt medelmåttig.	god.	öfver medelm.	god.	nära god.	ej tillräcklig i öfre delen och i några andra distrikt af länet, eljest tillräcklig.	i allmänhet tillräcklig.	särdeles gynnsamt.	20
—	fullt medelmåttig, tågan i allmänhet god, delvis fin och lång, tages förr än fröet moget.	mycket god.	öfver medelm.	god.	god.	fullt tillräcklig jemte någon försäljning.	mera än tillräcklig jemte försäljning.	särdeles gynnsamt.	21
2,7	fullt medelmåttig.	mycket god i Medelpad o. Ångermanlands södra del, i öfrigt endast medelmåttig.	god i Medelpad o. Ångermanlands södra del, i öfrigt ej fullt medelm.	nära god.	nära god.	fullt tillräcklig jemte försäljning från några distrikt.	i allmänhet fullt tillräcklig jemte någon försäljning.	gynnsamt, dock mindre för sädeskörden.	22
5,5	fullt medelmåttig.	fullt medelmåttig.	nära medelm.	öfver medelm.	öfver medelm.	i allmänhet tillräcklig för ortens behof jemte försäljning från några få distrikt.	i allmänhet för ortens behof.	gynnsamt.	23
2,5	fullt medelmåttig.	fullt medelmåttig.	under medelm.	medelmåttig.	medelmåttig.	i allmänhet tillräcklig i nedre landet men ej fullt tillräcklig i Lappmarken.	tillräcklig i nedre landet, knapp i Lappmarken.	särdeles gynnsamt.	24
—	god.	nära medelmåttan.	under medelm.	medelmåttig.	medelmåttig.	i endast få distrikt tillräcklig.	i några distrikt för behofvet, eljest otillräcklig.	särdeles gynnsamt.	25
3,5	fullt medelmåttig.	god.	öfver medelm.	god.	mycket god.	fullt tillräcklig jemte försäljning från flertalet distrikt.	fullt tillräcklig jemte någon försäljning.	i allmänhet särdeles gynnsamt.	

2) Detta korntal är beräknadt för den linfröskörd, som verkligen erhöles, och med frånräknande således af det frö som finnes å tågan, när den såsom ofta händer tages förr än fröet moget.

Tab. N:o 2.

Beräknad skörd af säd och potatis år 1878.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Län.	Hvete.		Råg.		Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärter.	Bönor.	Vicker.	Bohvete.	Raps.	Potatis.
	Höst-	Vår-	Höst-	Vår-									
K u b i k f o t.													
Stockholms stad	400	—	400	—	1,100	5,600	600	50	—	50	—	—	9,200
Stockholms län	314,100 ¹⁾	?	1,250,200 ¹⁾	?	643,300	1,921,400	307,600	207,900 ¹⁾	?	2) 126,700	—	—	1,811,100
Uppsala d:o	273,200	—	1,429,500	?	1,160,700	1,171,300	453,900	151,300	10,200 ²⁾	59,200	—	—	1,606,000
Södermanlands d:o	350,100	5,400	1,402,100	—	360,000	2,678,700	137,700	128,500	5,500	61,200	—	—	1,589,000
Östergötlands d:o	446,900	9,700	2,322,900	4,100	865,200	4,285,700	1,275,800	374,700	11,200 ²⁾	260,600	—	—	4,775,900
Jönköpings d:o	24,200	6,100	1,131,200	11,300	358,900	4,260,300	143,300	31,300	50 ²⁾	5,200	50	—	3,272,200
Kronobergs d:o	6,600	5,100	775,500	51,200	832,000	2,903,500	178,500	8,700	20 ²⁾	5,100	—	—	4,112,500
Kalmar d:o	163,200	3,000	2,012,900	100	1,105,500	2,728,800	27,600	72,800 ¹⁾	?	2) 49,100	800	—	3,680,900
Gotlands d:o	301,300	1,800	744,600	—	754,200	183,000	83,100	46,800	400	1,000 ¹⁾	?	?	979,100
Blekinge d:o	77,600	700	758,800	26,300	433,600	1,308,600	86,000	25,700	500	21,100	400	?	3,603,600
Kristianstads d:o	410,100 ¹⁾	?	2,167,700	3,500	2,263,000	3,538,500 ²⁾	612,700	257,700	10,400 ²⁾	136,500	2,000	?	10,207,200
Malmöhus d:o	1,033,000	?	2,648,200	4,100	5,133,500	6,256,600	2,250,100	513,100	10,000	174,700	3,000	15,600	4,721,100
Hallands d:o	116,800	61,000	1,030,700	67,500	414,400	4,257,600	269,400	21,300	43,600 ²⁾	33,600	5,500	—	2,063,100
Göteborgs och Bohus d:o	86,600	37,200	720,500	11,400	680,200	3,537,100	272,800	54,700	259,200 ²⁾	50,400	—	—	2,755,300
Elfsborgs d:o	74,900	72,800	1,266,800	62,800	299,600	8,083,400	269,000	63,500	35,100 ²⁾	34,800	?	—	5,174,600
Skaraborgs d:o	390,200	10,600	2,491,300	16,500	319,800	7,882,100	212,000	128,000	3,000 ²⁾	147,400	?	—	4,807,400
Vermlands d:o	39,200	23,800	1,135,500	600	112,300	5,554,200	73,400	46,000	—	grönfoder	—	—	4,060,900
Örebro d:o	154,900	27,600	1,088,100	2,900	265,600	3,313,500	83,300	87,600	9,100 ²⁾	56,400	—	—	3,183,600
Vestmanlands d:o	259,900	300	1,213,500	—	433,400	2,703,400	155,100	109,700 ¹⁾	?	2) 28,200	—	—	1,467,200
Kopparbergs d:o	24,000	2,300	749,100	800	463,300	2,570,900	763,100	53,300 ¹⁾	?	grönfoder	—	—	2,067,400
Gefleborgs d:o	7,000	800	366,200	2,000	1,117,600	944,300	372,200	52,600	300 ²⁾	11,400	—	—	2,152,100
Vesternorrlands d:o	12	—	142,800	2,800	1,384,900	166,800	105,600	22,200	—	grönfoder	—	—	1,660,700
Jemtlands d:o	—	—	63,700 ¹⁾	?	729,700 ¹⁾	39,100	47,100	70,900	—	grönfoder	—	—	1,047,400
Vesterbottens d:o	—	—	37,600	5,600	1,193,500	26,500	30,600	50	—	—	—	—	888,800
Norrbottens d:o	—	—	55,500	100	1,246,100	grönfoder	—	—	—	—	—	—	459,100
Rikets skörd i kubikfot	4,554,200	268,200	27,005,300	273,600	22,571,400	70,320,900	8,210,500	2,528,400	398,570	1,262,650	11,750	15,000	72,155,400
» » i tunnor	722,800	42,570	4,286,550	43,430	3,582,700	11,162,050	1,303,250	401,330	63,270	200,420	1,870	2,480	11,453,240

¹⁾ Då Hushållningssällskapet icke angifvit något utsäde af detta sädesslag, ehuru det att döma efter länsmännens rapporter om det skördade korntalet synes, om ock i ringa grad, odlas inom länet, har någon beräkning öfver den skördade quantiteten ej kunnat verkställas.

²⁾ Dessutom mer eller mindre grönfoder (jfr tab. n:o 1, not 2).